

tionen, wenn sich diese nicht an eine Verbalform, sondern an einen bestimmten casus lehnen, so wie auch einiger Adverbien P. 4, 4, 83. fgg. 2, 3, 8. fgg. Ein Karma-pravakāṇṭja behält immer seinen Accent und übt keinen euphonischen Einfluss auf den Anlaut einer Verbalform; anders verhält es sich mit denselben Wörtern, wenn sie Gati sind: sie schliessen sich enger an die Verbalform an und übertragen in bestimmten Fällen ihren Accent auf jene.

कर्मप्रवाद (कर्मन् + प्र०) n. Name des 8ten der 14 Pūrva oder ältesten Schriften der Ġaina H. 247.

कर्मफल (कर्मन् + फल) n. 1) Frucht —, Vergeltung der Werke TRIK. 3, 3, 388. MED. I. 150. एवं संचित्य मनसा प्रेत्य कर्मफलोदयम् M. 11, 231. — 2) N. eines Fruchtbaumes (oder vielmehr nur der Frucht), Averrhoa Carambola Lin., TRIK. MED. Vgl. कर्मरङ्ग.

कर्मभू (कर्मन् + भू) f. bebautes Land H. 963.

कर्मभूमि (कर्मन् + भूमि) f. das Land der heiligen Werke: कर्मभूमिमो प्राप्य कर्तव्यं कर्म यच्छुभम् । धर्मिर्वायुश्च सोमश्च कर्मणां फलभागिनः ॥ R. 2, 109, 28. प्राप्येमो कर्मभूमिं न चरति मनुता यस्तपो मन्दभाग्यः BHART. 2, 98. Nach H. 946 sind Bharata, Airāvata und Videha mit Ausschluss der Kuru die कर्मभूमयः (sic); die übrigen Varsha sind फलभूमयः die Länder der Vergeltung. — Vgl. कर्मक्षेत्र.

कर्ममय (von कर्मन्) adj. f. ३ aus Werken bestehend, aus ihnen hervorgehend, werkartig u. s. w. CAT. Br. 10, 5, 3, 9. MBH. 3, 129. 14, 1456. Bāc. P. 4, 2, 24. 5, 20, 33. 7, 9, 21.

कर्ममार्ग (कर्मन् + मार्ग) m. Weg zur That, technischer Ausdruck der Diebe für eine Oeffnung in Zäunen, Mauern u. s. w. Mṛāṅg. 46, 12, 48, 3.

कर्ममीमांसा s. u. मीमांसा.

कर्ममूल (कर्मन् + मूल) n. Kuça - Gras (als wesentlicher Bestandtheil bei heiligen Werken) ÇABDAK. im ÇKDR.

कर्मयुग (कर्मन् + युग) n. das Kalijuga (das Juga der Werke) TRIK. 1, 1, 113.

कर्मयोग (कर्मन् + योग) m. 1) Betreibung eines Werkes, Geschäftes, heiligen Werkes M. 2, 2, 68. 6, 86. 10, 115. 12, 2, 87. 119. — 2) die Verbindung mit der Opferhandlung KĪR. Ç. 1, 6, 12.

कर्मर und कर्मरक m. Averrhoa Carambola Lin. RĪĠAN. im ÇKDR. u. कर्मरङ्ग; vgl. कर्मफल und कर्मर.

कर्मरङ्ग m. dass. TRIK. 3, 3, 388. MED. I. 150. RĪĠAN. im ÇKDR. R. 3, 17, 8.

कर्मरी f. Bambus-Manna (s. वंशरोचना) RĪĠAN. im ÇKDR.

कर्मर्ष (कर्मन् + ऋष; vgl. u. ऋषाय्) m. N. pr. eines Lehrers WEBER, Lit. 148. Verz. d. B. H. 91, 8.

कर्मवचन (कर्मन् + वचन) n. Ritual (buddh.) VJUTP. 201; vgl. Bullet. hist.-phil. I, 342. fg.

कर्मवज्र (कर्मन् + वज्र) adj. dessen Donnerkeil die Arbeit ist, von den Çūdra MBH. 1, 6487.

कर्मवत् (von कर्मन्) adj. mit einem Werke, einer Arbeit beschäftigt MBH. 3, 1263. अकर्मवान् 14, 539.

कर्मवश (कर्मन् + वश) adj. in der Gewalt der frühern Werke stehend MBH. 13, 72.

कर्मवशिन् (wie eben) adj. Gewalt über die Werke habend; davon nom. abstr. कर्मवशिता als Eigenschaft eines Bodhisattva VJUTP. 24.

कर्मवाटी (कर्मन् + वाटी) f. ein lunarer Tag (weil er die heiligen Werke abgrenzt) H. 147.

कर्मविधि (कर्मन् + वि०) m. Regeln für Werke, — Verrichtungen: एषो ऽखिलः कर्मविधिरुक्तो राज्ञः सनातनः । इमं कर्मविधिं विद्यात्क्रमशो वै-श्यप्रवृत्तयोः ॥ M. 9, 325. 336. 12, 82.

कर्मविपाक (कर्मन् + वि०) m. 1) das Reifen der Werke, Vergeltung für frühere Werke MBH. 4, 1405. 13, 6566. Verz. d. B. H. 143, 10. 309, 3. कर्मविपाकज्ञानवत् BURN. Lot. de la b. I. 784. काम्यकर्मविपाक Bāc. P. 4, 29, 54; vgl. विपाकः कर्मणाम् JĀĠ. 3, 133. — 2) Titel eines Werkes über verschiedene Krankheiten als Folgen einer bösen That in einem führen Leben und über die dabei anzuwendenden Sühnen, in Form eines Dialogs in Çloka zwischen Çakuntalā - Bharata (fragt) und Çātātapa - Bhṛḡu (belehrt). Befindet sich handschriftlich in der WALKER'schen Sammlung in Oxford (WEBER in Z. d. d. m. G. 2, 337, No. 129, e) und im Asiatischen Museum der Kais. Akad. d. Wiss. in St. Petersburg. — Vgl. कर्मपाक.

कर्मशाला (कर्मन् + शा०) f. Werkhalle, Geschäftshalle MBH. 1, 7131. 7148. 7179.

कर्मशाली f. N. pr. eines Flusses in Katurgrāma LIA. I, 72.

कर्मशील (कर्मन् + शी०) adj. thätig, geschäftig AK. 3, 1, 18. H. 354.

कर्मशुद्ध n. bei WILS. beruht auf einer falschen Verbindung getrennter Wörter H. 811 (अवदानं कर्म शुद्धम्).

कर्मप्रूर (कर्मन् + प्रू०) m. ein gewandter Geschäftsmann AK. 3, 1, 18. H. 354.

कर्मश्रेष्ठ (कर्मन् + श्रे०) m. N. pr. eines Sohnes des Pulaha von der Gati Bāc. P. 4, 1, 38. VP. 83, N. 6.

कर्मष = कल्मष KĀÇ. zu P. 8, 2, 18.

कर्मस m. N. pr. eines Sohnes des Pulaha von der Kshamā VP. 83. — Vgl. कर्मश्रेष्ठ.

कर्मसचिव (कर्मन् + स०) m. Beamter AK. 2, 8, 4, 4. H. 719.

कर्मसंन्यासिक (von कर्मन् + संन्यास) m. der alle Werke aufgegeben hat, ein Asket HALĀJ. im ÇKDR.

कर्मसात्तिन् (कर्मन् + सा०) m. Zeuge der Werke, ein Bein. der Sonne H. 98.

कर्मस्थान (कर्मन् + स्थान) n. Administrationsgebäude RĪĠAN. -TAB. 4, 587. 588. 5, 166.

कर्मात्मन् (कर्मन् + आत्मन्) adj. dessen Wesen in Thätigkeit besteht: शरीरिणाः M. 1, 53. देवानाम् 22. पञ्च कर्मात्मानः Verz. d. B. H. No. 636.

कर्मादित्य (कर्मन् + आदित्य) m. N. pr. eines Königs LIA. II, 401.

कर्मात्त (कर्मन् + अत्त) m. Arbeit, Geschäft, Verwaltung eines Amtes: कर्मात्तित्थितदार्वागित्तिः Mṛāṅg. 107, 15. वीरनिष्ठितकर्मात्तं गृहं भू-तपतेरिच R. 5, 12, 39. कश्चिन्न सर्वे कर्मात्ताः परोक्षास्ते विशङ्किताः । सर्वे वा पुनरुत्सृष्टाः MBH. 2, 165. अकर्म्यकर्म्यवेत्तेत कर्मात्तान् M. 8, 419. आका-रकर्मात्ते bei der Verwaltung der Minen (KULL.: आकरेषु सुवर्णागुत्पात्ति-स्थानेषु कर्मात्तेषु च इतुधान्यादिसंग्रहस्थानेषु) 7, 62. आपकर्मात्तव्यकर्मम् JĀĠ. 1, 321. कर्मात्त = कर्मभू bebautes Land H. 963.